

VOORWOORD

Dit Leerboek Grieks is een bewerking van de grammatica's en oefenboeken van M.A. Schwartz & E. Slijper en van R. van Oppenraaij & W. Vermeulen. Zelfs antiquarisch zijn die boeken, ofschoon talloze malen in grote oplagen herdrukt, niet gemakkelijk meer verkrijgbaar en zij zullen zeker nooit meer opnieuw worden uitgegeven. Leerboeken Grieks die in Nederland zijn verschenen na 1968 (het jaar van de Mammoetwet) zien er vaak prachtig uit, maar ze willen iets wat niet hoeft: de leerlingen het van buiten leren van "rijtjes" besparen, en ze willen iets wat niet kan: aan de lectuur van authentiek Grieks beginnen zonder een volledige behandeling en grondige kennis van de Attische grammatica. Wie op de "moderne" manier Grieks heeft geleerd zal altijd afhankelijk blijven van de door Erasmus en Cobet gesmade lexica en commentaren, hij zal geen zin van Plato of de tragici zonder de hulp van een gepubliceerde vertaling ooit kunnen ontrafelen.

Een nadeel van de ouderwetse leerboeken is dat ze voor zelfstudie niet geschikt zijn. Zonder controle en correctie van de gemaakte oefeningen en vertalingen heeft nog niemand Grieks geleerd. Om die reden zijn alle oefeningen in dit leerboek voorzien van een sleutel en/of vertaling. Correctie en controle verzorg je zelf. Heb je vragen? Stuur mij een mailtje. Je krijgt zo spoedig mogelijk antwoord.

Ik vertrouw er op dat mijn leerboek geen inbreuk maakt op het auteursrecht. Mijn werk bouwt net als dat van de genoemde auteurs voort op het werk van voorgaande generaties. Het gaat zowel in de grammatica als in de oefeningen om door en door traditioneel materiaal, waarvan de uiteindelijke herkomst niet is na te gaan, al mag men vermoeden dat daarin het aandeel van het wilhelminische Duitsland zeer groot is.

De belangrijkste verschillen met Schwartz & Slijper zijn:

1. Alle Griekse woorden zijn van accenten voorzien. Wie geen accenten¹ wil lezen, mag ze met een gerust hart veronachtzamen, maar wie ze niet meer schrijft of drukt, wie van iota subscriptum en sigma finale niet meer wil weten, toont minachting voor de humanistische traditie.

2. De leergang van Schwartz & Slijper bestaat (evenals die van Van Oppenraaij & Vermeulen) uit drie boekjes: een grammatica, een oefenboek en een vocabularium. Een grammatica biedt de stof aan in een

¹ door U. von Wilamowitz-Moellendorff (*Erinnerungen 1848-1914*, Leipzig 1928) "völlig nutzlos" genoemd.

volgorde die is ontleend aan de systematiek van de taal(kunde), dat wil zeggen: de woordsoorten komen één voor één aan bod en na de vormleer volgt de syntaxis. De volgorde in een oefenboek wordt bepaald door didactische overwegingen: van eenvoudig gebouwde zinnen, in woorden en woordvormen die gemakkelijk herkenbaar zijn, langzamerhand naar meer gecompliceerd gebouwde zinnen met woordvormen die alleen maar met grondige grammaticale kennis zijn te herleiden tot hun lemma in het lexicon.

Grammatica en oefenboek zijn doorgaans gebrekkig op elkaar afgestemd. In mijn leerboek op deze website zijn grammatica, vocabularium en oefeningen volledig geïntegreerd. Van les naar les, van alinea naar alinea kom je steeds een stapje verder. Daarbij wordt – enigszins op de achtergrond – toch de traditionele opbouw van de grammatica gevolgd en wordt weerstand geboden aan de verleiding om al in een vroeg stadium authentieke tekstpassages te presenteren².

In dit leerboek heeft elke les steeds weer exact dezelfde opbouw:

A. Grammatica; B. Vocabularium; C. Oefeningen.

Onderdeel C (Oefeningen) bestaat steeds uit: a. werkwoordsvormen determineren en vertalen; en b. thema's: 1. Grieks-Nederlands; 2. Nederlands-Grieks.

Omdat dit leerboek ook bruikbaar is voor zelfstudie, staan de oplossingen van de determineeropgaven van werkwoordsvormen in een tweede kolom op dezelfde bladzijde en is de thema Grieks-Nederlands de vertaling van de thema Nederlands-Grieks vice versa. De oplossing afdekken, dan even nadenken en daarna controleren is het enige wat verder brengt. Wie Grieks wil leren beschikt over genoeg studiezin om te begrijpen hoe hij van de geboden hulp een verstandig gebruik kan maken.

Over het nut van het maken van thema's Nederlands-Grieks bestaat verschil van mening. Zo goed als alle Nederlandse classicus achten zo'n exercitie volkomen zinloos. In de Angelsaksische wereld daarentegen geldt vertalen in het Grieks (*Greek Composition*) als de kern van het onderwijs. Ik ben bang dat de Engelsen en Amerikanen het ook op dit punt beter hebben begrepen dan wij.

² Dat het ook heel anders kan heeft Franz Joseph Mehr (een in São Paulo wonende Duitse physicus) met zijn voortreffelijke en warm aanbevolen internetcursus Grieks overtuigend aangetoond. (Zie Links!).